

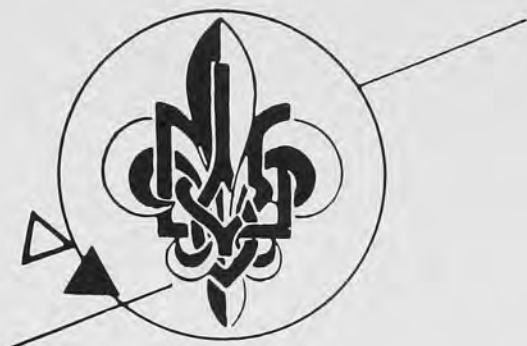
Юнак

ЧЕРВЕНЬ — JUNE 1989

«Юнак» — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця — всього 10 чисел
в році.

Видає Головна Пластова Булава.
Оформлення обкладинки на 1989 рік пл. розв. Коля
Савицький

ЗМІСТ

Сторінка

1. Як відзначають 175-річчя з дня народин Т. Шевченка
2. ...Хто матір забуває, того Бог карає — Подруга Марта
3. Усі вільні українці відзначають 50-річчя Карпатської України — пл. сен. М. Грушкевич
6. Присяга — М. Підгірянка
7. Мій спомин із святкування 1000-річчя Хрещення України в Римі — ст. пл. Маріянка Якубовська
8. Привіт від Союзу Українських Пластунів
9. Відійшла у засвіти наша Даруся — пл. сен. Д. Борис ШБ — ст. пл. вірл. Лада Гапій
11. В 1000-Річчя Християнства побудовано каплицю на пластовім таборі в Австралії — П.Ц.
12. У Вашингтоні перед 25-ти роками
13. Добре діло гуртка юнаків в Чикаго
14. Хроніка: Юнацький табір в Аргентині — ст. пл. Андрій Василик, ст. пл. Юрій Назарик
16. Хроніка: Проєкт „Блодвейн” — пл. розв. Мирон Самсін
18. Хроніка: Вечір „Юнака” в Нью Йорку — Л.Ю.
20. Хроніка: Юначки з Едмонтону — ст. пл. Дарія Градюк-Гобрей
21. З практичного пластування — пл. сен. Ю. Крижанівський
24. Виставка картин Феодосія Гуменюка присвячена Ювілеєві 1000-ліття Хрещення України

● Усі редакційні матеріали слід слати на адресу головного редактора.

● Редакція застерігає право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

Редагує колегія

Головний редактор:

пл. сен. Ольга Кузьмович

Члени редакційної колегії:

пл. сен. Іванка Ганкевич

пл. сен. Тоня Горохович

пл. сен. Петро Содоль

пл. сен. Олександра Юзенів.

На обкладинці: Священики обох віровизнань, Іван Гель та І. Гречко на платформі в часі екуменічної панахиди 175-річчя з дня народин Т. Шевченка, що відбулася у Львові 26-го лютого 1989 року.

ЮНАК

ЧЕРВЕНЬ — JUNE 1989

Ч.П. 6 (295)

РІК XXVII

Інтернаціональне стандартно-серійне число

0044-1384

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА “ЮНАКА”

\$25.00 американських доларів

Ціна одного прим. — \$2.50

PLAST UKRAINIAN YOUTH ORGANIZATION, 144 SECOND AVE., NEW YORK, N.Y. 10003

YUNAK - Ukrainian Monthly Magazine, Published by PLAST PUBLISHING INC.

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: 2199 Bloor Street West, Toronto, Ontario, Canada M6S 1N2, Tel. (416) 769-7855

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave., Babylon, N.Y., 11702. U.S.A.

З ДРУКАРНІ Мирона Баб'юка, 1525 Emerson St., Rochester, N.Y. 14606 U.S.A.

ЯК ВІДЗНАЧАЮТЬ

175-РІЧЧЯ

З ДНЯ НАРОДИН

Т. ШЕВЧЕНКА

В УКРАЇНІ

26-го лютого 1989 року у місті Львові, біля Успенської Церкви, де сьогодні простягається велика площа, що включає пам'ятник львівському першому друкареві І. Федорову зібралося між 25-30.000 людей, щоб взяти участь у святочній панахиді в честь 175-річчя роковин Тараса Шевченка і вшанувати спільно, за давню українською традицією, пам'ять великого Кобзаря.

На відтвореній частині внутрішнього муру, який торкається самої вежі Корнякта зайняли місце священники та представники Ініціативного Комітету того свята, між ними голова Комітету захисту Української Католицької Церкви Іван Гель. Свято відбулося виїмково гарно і святочно. Найважливіший момент свята це участь двох священників: від греко-католицької церкви був о. М. Волошин, а від офіційної православної о. М. Низькогуз. Вони на знак замирення обнялися і поцілувалися, а відтак спільно відправили екуменічну панахиду та промовили до збірних тисячів людей. Крім них також промовляли І. Гель та І. Гречко. Все це надало святові особливо піднесений та урочистий настрій й люди себе почували в повному розумінні немов в іншому світі, а екуменічну панахиду прийняли з почуттям великого схвилювання.

Ця панахида була проведена за ініціативою Марійського товариства „Милосердя”. Львівська влада спершу заборонила панахиду але напередодні 26-го лютого дала напівофіційний дозвіл на її проведення. Після панахиди люди на заклик Ірини Калинець розійшлися спокійно по домах.

Частина зібраних вірних біля пам'ятника Івана Федорова.

Священники обох віровизнань в часі Молебня (зліва): Іван Гель, Іван Гречко (промовляє), православний священник о. Михайло Нискогуз, український священник о. Михайло Волошин.

Вірні слухають з набожністю екуменічну відправу.

„... ХТО МАТІР ЗАБУВАЄ, ТОГО БОГ КАРАЄ...”

*Розцвітай веселкою у нашій хаті, школі,
у домівці, рідна мово!*

Рік 1989-ий особливий! Він об'єднує всіх українців, де б вони не жили, у Батьківщині, чи в розсіянні в світі, глибокою турботою за повернення української мови в усі ділянки життя народних мас, а зокрема дітей і молоді, бо молоде покоління через відсутність рідної мови у державних школах не може в обмеженому часі за навчання у школах українознавства засвоювати її на відповідному рівні.

Подаємо думки й поради, щоб не зважаючи на всі несприятливі обставини, наша рідна мова була серед дітей і молоді її першою мовою — мовою материнською, а через те й необхідною та любленою.

Важливо сповнити наше життя атмосферою любови, пошани й дбайливості про рідну мову. До цього треба не тільки розмов, читання книжок українською мовою, але й багато інших засобів спонукування дітвори й молоді звертати увагу на мову. У дитячих кімнатах у домах, у домівках, у клясах доцільно давати заклики до плекання мови. Міняти їх щомісяця, проводити розмови, читати відповідні літературні матеріали. Заклики можуть бути різні, пов'язані з життям даного середовища. Подаємо кілька прикладів:

Будь з нами рідна мово!
Наша мова — мова дужої землі!
Наше слово — слово дужого народу!
Ходи з нами завжди рідна мово!
Наше слово — слово вічного народу,
Співаймо рідні пісні — вони кормлять наші
серця духом України.
Інші народи уважають українців щасливим
народом, бо їхня пісня і мова - це світові
духові надбання.

Ці вислови слід повторювати при відкритті сходин, у розмовах з дітьми дома на сходинах, на лекціях у рідних школах.

Можуть бути окремі гасла і для роїв, гуртків:
Шукачі скарбів рідної мови.
Ми в дружбі з рідною мовою.
Шукачі краси рідної мови. Або: Чарівні

сопілки, Боянові внуки/внучки.

Струни Леїліної гарфи.

Шукачі скарбів будуть вивчати започапливо слова про дружбу, дбатимуть про українське мовлення поміж собою. Шукачі краси — вивчатимуть поетичні вислови про мову й культуру, сопілки вмітимуть найбільше пісень, грай-жучки — ігор і забав, Боянові внуки/внучки засвоюватимуть знання фолкльору, струни Леїліної арфи — релігійні легенди і перекази, Материнки — знання і легенди про українські рослини, Лиси-Микити — вивчатимуть тексти Франкового Лиса Микити, Сороки-білобоки — знатимуть українських птахів, їхнє життя і літературу про них.

Форми зайнять у домівках. Повинні бути стін-газети з матеріалами: слова, загадки, приповідки, назви творів для домашнього читання, ілюстрації до них виконані учнями, відписи шкільних завдань, які заслуговують на признання. (В порозумінні з учителями чи редакціями пластових журналів).

Кожного тижня давати в домівці на дошку оголошень завдання для змагу — добровільне виконання роями і гуртками: вивчення нової пісні, вивчити напам'ять короткої поезії, запам'ятовувати: лічилки, жарти, небелиці, скоромовки, загадки тощо.

Подавати заохоту написати лист до школярів в іншій країні, привіт, засвоєння в ужиток гарних маловживаних слів, поетичних, жартівливо дотепних висловів.

Все це може зацікавити дітей і молодь тоді, коли буде проведена на сходинах відповідна гутірка, пояснення важливості РОКУ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ, в поєднанні вивчання мови з 175-річчям народження Тараса Шевченка, нашого пророка, геніяльного поета-філософа, пробудителя українського народу, цінителя української мови, опікуна, учителя, чародія орудування словом та геніяльного поета, що виніс українську мову на вершину.

Подруга Марта

УВАГА! ЧИТАЧІ „ЮНАКА” УВАГА!

Чи знаєте добре, як написати в українській мові листа з побажаннями на уродини, з нагоди свят, вінчання чи народин дитини?

Чи знаєте як написати подяку, запрошення або вислови співчуття? Якщо ні — то замовте собі книжечку О-КИ п.н. „Пишемо листи”. Ціна книжечки — 5 ам. дол. з пересилкою 6 ам. дол.

Замовляти можна на адресу редакторки „Юнака”, яку знайдете у кожному числі на другій сторінці обкладинки.

УСІ ВІЛЬНІ УКРАЇНЦІ ВІДЗНАЧАЮТЬ 50-РІЧЧЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

пл. сен. Микола Грушкевич

Український Пласт відіграв на Закарпатті велику роль у вирощуванні характерів і поглибленні національної свідомості української молоді.

У пам'ятних роках 1938/39 при формуванні державності Карпатської України та в її обороні саме Пласт дав поважний вклад.

Коли дня 8 жовтня 1938 року відбувалася в Ужгороді велика маніфестація в обороні національних прав Карпатської України, на чолі походу маршували пластуни й голосили протест: „Не пора, не пора, не пора мадярові й ляхові служити...!” Коли ж 26 жовтня 1938 р. Ужгород вітав свого прем'єра о. монс. Августина Волошина, майбутнього президента, пластова молодь знову маршувала вулицями міста з кличем: „Ні мадярам, ні полякам Закарпаття не дамо!”

Як же в листопаді 1938 р. в Хусті творилася „Народна Оборона”, старшопластунському куреневі „Самітні Риси” повірено створити її штаб. Першими

ПЛАСТУНИ В ОБОРОНІ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

відділами „Н. О.” були два інші курені старших пластунів зі селянської й ремісничої молоді. Відділи „Народної Оборони” стали ядром „Карпатської Січі”.

Пластуни „Самітні Риси” знівечили мадярську протиукраїнську маніфестацію в Хусті, вирвали столицю з рук мадярів і добилися, що над громадським домом замаяв синьо-жовтий прапор.

Осіною 1938 р. поляг за волю Карпатської України в бою з поляками перший пластун, пл. скоб Іван Кость. Як же в березні 1939 р. прийшло до збройного удару з мадярами, пластуни перші стали в обороні кордонів Карпатської України.

Прем'єром міністрів Карпатської України став 15 березня 1939 р. визначний пластовий провідник Закарпаття Юліян Ревай.

(За „Пластовим Альманахом” С. Папа-Пугача 1976 р.)

(Пластова Станиця в Клівленді на Ювілейному Святкуванні 50-ліття проголошення самостійності Карпатської України в дні 2 квітня 1989 вивела відповідну інсценізацію з монтажем віршів В. Гренджі-Донського, С. Вереса, О. Ольжича, К. Далібора, Н. Н. і М. Г. з музичним супроводом Хору Українських Бандуристів і Українського Пластового Хору у Великій Британії (на пластинці „Пласт співає”).

Для евентуального використання у цьому ювілейному році нашої програми у інших пластових осередках ділимося описом і текстами нашої програми. Виконавцями її є дві дикторки (пластунки в одностроях) і група пластунів (в одностроях, з пластовими палицями). Музика награна на магнетофонній стрічці.)

Порядок програми такий:

1. Вставай, народе вставай... (хор бандуристів)
Під час співу дикторки виходять на боки сцени.
2. Дикторка А:

Земле славного Лабораця,
Ясний ранок твій іде!
Подивися: сходить сонце,
Що здавалось не зійде.

Сходить сонце! Гинуть тіні.
Пишний ранок розцвіта.
Це — Карпатській Україні
Сходить воля золота.

(К. Далібор)

3. Дикторка Б:

Розкрийте зіниці, розкрийте серця
Черпайте кришталеве повітря.
Од віку земля не зазнала бо ця
Такого безкрайого вітру.

Він віє шалений над стернями днів
Диханням незламної волі
Від дальніх пікетів, вартових огнів
Імперії Двох Суходолів.

Він віє диханням солоним, як кров
Тугих океанських надрів,
Що їх Севастопіль на все розпоров
Кількаверним ладом ескадри.

Над рідним простором Карпати-Памір,
Сліпуча і вічна, як слава,
Напружена арка на цоколі гір,
Ясніє Залізна Держава.

(О. Ольжич)

4. Дикторка А:

Голосять дзвони у верховині...
Це свято гір.
Всюди прапори жовто-сині
Чарують зір.

Народ святочно йде рядами,
А ліс шумить,
Гей, бо тут воля між горами,
Серце горить.

Гей, бо тут воля між горами,
Радісний день
Розносить славу по всіх хатах
Ген, ген, ген, ген...

Гей, бо тут воля України
В яслах лежить,
В тих диких горах у руїнах
Зоря горить.

Хтож би сказав був, що Україна
Воскресне там,
В тих диких горах, у руїнах,
Місці орлам?

(Н. Н.)

5. Сурма („Пласт співає“)

6. Гей життя ти наше... („Пласт співає“)

Під звуки цієї пісні пластуни з прапором
вмаршовують на сцену. Після закінчення пісні
промовляє провідник.

7. Провідник:

Друзі! Настав для нас великий час,
Карпатська Україна кличе нас.
Хоча заблисла вже для неї воля,
Нам боронить її прийдеться в полі.

Мадярска дич навалою іде,
Та сильну відсіч нашу хай найде.
Ми вирвали вже Хуст із рук мадярів,
Замаяв гордо стяг наш на базарі.
Щоб нарід наш уже в свободі ріс,
Пластову палицю замінимо на кріс.
Заки підемо в бій за Закарпаття,
Пластовий гимн ми заспіваймо браття.

Струнко!

Пластовий гимн!

8. Гей пластуни, гей юнаки... („Пласт співає“)

9. Дикторка Б:

На узбіччі стрімкім, край лісу
Дивувалась смерека струнка,
Що повстала тінь ще стрункіша
Молодого січовика.

Над ним прапори, як крила,
І ремінь через плече:
Молода непокірна сила —
Не піддається і не втече!

Онімілі слухають гори,
Як плями, долинами йдуть,
Як несуть крізь верхи і звори
Українській землі салют.

(С. Верес)

10. Дикторка А:

Сухо лунає за вистрілом вистріл.
Хтож це так ворога стрів?
Хустські і севлюські це гімназисти,
Гвардія перших бойців;

До протинаступу знов перейшовши,
Шлях загороджує в ряд,
Але, прорвавшись на полозах повзів,
Ворог у плечі вдаря.

Пальці на кольбах, як крига, замерзли,
Лава все ближче густа;
Міста відбитого втретє не вдержить
Юних гвардійців чота.

Гвардія вбик, відгризаючись, рветься
В смерті залізнім кругу.
З сотні найперших лишилося десять,
Решта упала в снігу.

(С. Верес)

11. Провідник:

Нерівний бій з напасником іде.
Не один з нас геройську смерть знайде.
Вже Кость Іван, наш „рись самітний“
Загинув перший з нас за нарід рідний.
Хай прикладом для нас буде Байда Василь,
Щоб йти за ним, не жалуймо зусиль:

12. Пластун з гурту:

I.

Василь Байда — це гімназист,
свого народу син,
палкий, меткий, як кулі свист,
як вітер полонин.

Коли гармати він почув,
що ось вони гудуть,
із школи, з книгами вернувся
і кинув ними в кут.

„Я більш до школи не піду
в такий великий час,
нам ворог виповів війну,
країна кличе нас!”

Що скаже, він і зробить так,
у нього здібність, хист,
бо послідовний він юнак,
як справжній гімназист!

Іде на фронт, — кипить війна —
іде борців загал,
але рушниць у них нема,
бо скромний арсенал.

Є тільки кулемет старий,
що порохом припав,
від „світової” він німий,
на стрісі десь лежав.

Байда наш кулака затис.
У бій піде й „Максим”!
Але не вміє гімназист
орудувати ним.

Живе в оселі ветеран,
сивоголовий дід,
він ще з війни, з поганих ран
безногий інвалід.

Медалів повно і хрестів,
їх, певно, заслужив,
за те, що в полі ворогів
„машінгвером” косив.

Байда сказав йому секрет:
„Дідусю, о, ходіть,
у рух пустити кулемет
навчіть мене, навчіть!”

І гімназиста накінець
на штуку ту навчав;
„Василу, добрий ти стрілець
„Максим” на тебе ждав”.

II.

Від Королева по Севлюш
в огні, у перегоні,

не більше сорок сотень душ
стояло в обороні.

Відбили мадярню якраз,
відбили їх атаку,
на „Краснім Полі” вісім раз
погнали їх у млаку.

Найбільше на залізний міст
напасник налягає,
та віє машиновий кріс,
залізом замітає.

Навпроти мосту кулемет
сталеві кулі сіє,
і ні рушниця, ні багнет,
ніщо йому не вдіє!

О, хто то, що за феномен
при машиновім крісі?
Два дні тримає під вогнем
веряцький міст на Тисі.

„То наш Василь, наш гімназист,
найкращий із ”рекрутів”, —
від його куль покрився міст,
лежить багато трупів.

(Василь Греджа-Донський)

13. Провідник:

Багато ще прийдеться ворогів убити,
Щоб нарід наш вільним міг бути.
Чи ж може він колись свобідно жити,
Коли не перестане ворогу служити?

14. Не пора, не пора, не пора... (співають всі пластуни)

Не пора, не пора, не пора
Мадярові й ляхові служить!
Довершилась Україні кривда стара,
Нам пора для України жить.
А пора це великая єсть.
У завзятій важкій боротьбі
Ми поляжем, щоб славу і волю і честь
Рідний краю здобути Тобі.

15. Дикторка А:

Ще все гучать гармати на горі,
ще все співають наші кулемети,
ще все стоять завзято у борні.

Ще б'ються хлопці, скільки стане сил,
хоч і стоять в безвиглядному бою,
не здав ще зброю лісовий наш тил,
стріляють до останнього набою.

Хай бачить окупант, хай бачить світ,
що добровільно ми не піддамося,
ми не „м'які рутени”, а граніт
і гордо українцями звемося!

Ще б'ються хлопці у гірській імлі,
по снігу сіють ще криваві квіти,
боронять клептик рідної землі.

(Василь Гренджа-Донський)

16. Дикторка Б:

Полягали на бойовищі
Покосом густих отав,
Та виростуть діти нові ще,
Як квіття із буйних трав.

(С. Верес)

17. Дикторка А:

Вже пів сторіччя проминуло,
Як в Закарпатті вдарив грім,
Як буря в горах там прогула,
Принесла волю їм усім.

Коротко там вона гостила,
Хоч жертв багато коштувала,

Та вдержатись не було сили,
Чужа влада запанувала.

За цей короткий проблеск волі
Юнаків кров щедро лилася.
Багато їх лягло у полі.
Країна ж ворогу здалася.

Хвала Вам, Лицарі країни,
Що взяли кріс у свої руки,
Сини Карпатської України,
За Вашу кров, за Ваші муки.

Прийдеться ще боротись в полі,
Щоб надійшов побіди час,
Тоді до нас загостить воля
Вже від Карпат аж по Кавказ.

18. Марш УПА (хор бандуристів)

Пластуни відмашеровують зі сцени.

М. ПІДГІРЯНКА

ПРИСЯГА

Музика: Я. ЯРОСЛАВЕНКА

Maestoso.

Прися га - ю на стяг пласто- вий у по-
ри-ві свя-то-го чут-тя, що на-ро до-ви дам кождий
день трудовий в вірній службі до ско- ну жит- тя.

Присягаю на стяг пластовий
У пориві святого чуття,
Що народови дам кождий день трудовий
В вірній службі до скону життя.

Присягаю на совість й честь
Послух пласту законам на все —
Бо закон пластовий заporукою є
Що нарід волі стяг піднесе.

Присягаю на дружню любов —
З другом в долі й не долі іти.
По жертвую і сили і труди і кров,
Як поміч покличуть брати.

МІЙ СПОМИН ІЗ СВЯТКУВАННЯ 1000-ЛІТТЯ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ В РИМІ

Моя бабця спитала мене чи я хотіла би поїхати до Риму на прощу, так як колись наш нарід ходив до Києва, до святих храмів збудованих нашими князями.

Я не розуміла, що означає слово проща, чи відпуст, однак знаю, що спільні моління випрошують багато Божих ласк і що українці їдуть до Риму, щоби відсвяткувати Ювілей Хрещення Русь-України, бо не можуть поїхати до Києва.

До Риму поїхала я 5 липня 1988 р. з подругою Оксаною Бережницькою. З нами поїхали також п. Ірина Лаврівська і п. Онуфрій Білоголовський. Я була в дуже поважному товаристві і думала, що так буде цілий час. Не уявляла я собі, що в Римі зустріну стільки молоді з Пласту, СУМ-у, та багато молоді, що не є членами молодечих організацій.

З подивом і зі зворушенням я дивилась на тих молодих українців, які з'їхалися до Вічного міста Риму, щоби тут заманіфестувати і упевнити цілий світ, що українська молодь розсіяна по цілий земній кулі, не відлучилась від свого коріння і українського християнства, яке 1000 років тому Святий Володимир — князь Русь-України впровадив на свої землі. Я повністю відчула і пережила цю святочну атмосферу, бо я це бачила своїми очима — Вічне Місто Рим і велике число українців.

Я пізнала багато своїх ровесників, які в розмові виявили знання і глибоке почування щодо релігії, нашого обряду і національності.

Чудовий Храм Святої Софії! В середині все немов в золоті! Стіни покриті мозаїками — прекрасними нашими іконами. Торжественні

Вид на Ватикан

Українські єпископи на чолі з Кардиналом М. Любачівським входять до храму св. Петра у Римі

(фото ст. пл. М. Коломиєць)

Пластова група в часі святкувань 1000-річчя Християнства у Римі

(фото ст. пл. М. Коломиєць)

Іконостас в Українській Папській Колегії св. Йосафата в Римі

відправи: Свята Літургія і Молебен при дуже гарному співі хорів. В базиліці Святого Петра торжественну Службу Божу в українському обряді відслужив Святіший Отець Іван-Павло II в сослуженні Патріярха Мирослава-Івана та всіх наших владик і священників. Величезний Храм був заповнений вірними так, що хоч я не така легенька-то народ

крутив мною в повітрі в усі сторони так, що я відлучилася від своїх. Зворушливим моментом була процесія зі свічками та смолоскипами на площі св. Петра, яка творила форму живого хреста. В той момент у вікні своєї палати з'явився Святіший Отець а промовив до нас по-українськи, благословляючи нас і увесь український народ.

На закінчення усіх торжеств я мала змогу оглянути багато церков і музеїв та зробила багато цікавих знімок в Кольосеум та в інших історичних дільницях Риму.

Завдяки подруги Оксани наша група виїздила поза Рим оглянути Фльоренцію, Капрі, Соренто, Тіволі та інші місцевості. Я купалася в морі недалеко Риму немов у водах Дніпра — тільки що ця вода була солона, однак краєвид був чудовий. Я була така захоплена тим усім, що мені було важко покидати Рим. Одначе треба було повертатися додому.

Думаю, що ці мої зворушливі переживання залишаться чудовим спомином на ціле моє життя. Вірю, що український народ вступає в друге 1000 ліття благословенного Християнства.

ст. пл. Маріянка Якубовська

СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ ПЛАСТУНІВ

Крайова Пластова Старшина у Німеччині

Ukrainischer
Pfadfinderbund e. V.
in Deutschland
Schönstraße 55
D - 8000 München 90

Bankkonto: Deutsche Bank München, Konto Nr. 22/20473

До Редакції „ЮНАК”

Мюнхен, 31-го березня 1989 р.

Дорогі Подруги і Друзі!

З приводу Свят Воскресіння Христового бажаємо усій редакції приємних і веселих Свят, витривалість та щасливу руку для будучих завдань.
Христос Воскрес!

СКОБ!

За Крайову Пластову Старшину:

пл. сен. Марта Мялковська
(голова)

ст. пл. Тарас Саюк
(писар)

ВІДІЙШЛА У ЗАСВІТИ НАША ДАРУСЯ

З великим й невимовним болем доводиться мені миритись з дійсністю — трагічний випадок забрав від нас сестру, доню, улюблену тітку й добру пластунку. Даруся щедра була на добрі вчинки, на поміч іншим.

Належала до Пласту з раннього віку. Була новачкою, юначкою, їздила у табори, складала проби та здобувала вмілості. Від дитинства витоптувала стежки по оселі (Пластова Січ біля Торонта), шукаючи покалічених звіряток, щоб допомогти їм повернутись до здоров'я.

Ця співчутливість до живих істот перетворилася у дальшому житті Дарусі у збирання і роздавання харчів бідним людям, у випадках пожежі в довкіллі спішилася з своїми коцями бездомним, рятувала людей, даючи поміч штучним диханням. При всьому цьому була скромна, не любила хвалитися. Ми в родині не знали, який скарб живе серед нас!

А вибираючи студії психології і кримінології, хотіла допомогти тим людям, які, допомоги потребували, особливо спішилася допомагати дітям і жінкам.

Бувши студенткою університету, успішно закінчила два факультети в тому часі, коли нормально інші кінчають один. При тому Одарка була помічною родині, знайомим, у громаді. відзначалася непересічною енергією. Серед своїх обов'язків і активностей в громаді знайшла час і на виховну працю у Пласті. Перебравши юнацький гурток від товаришки, швидко знайшла контакт з юначками, взаємно себе скоро пізнали, полюбили й створили віддані, близькі взаємини, такі необхідні у виховнім процесі. Таким чином за короткий час в гуртку осягнула далеко більше, ніж інші за довгі роки. І взагалі, Дарусина скромність, ширість і охота допомогти іншим, приєднувала до неї багато людей.

Незабутня моя сестра Даруся жила всього 24 роки. Всі, що її знають, пам'ятатимуть те, що вона радо спішилася нести поміч іншим, не уникала життєвих труднощів там, де потрібна була її допомога іншим. Ст. пл. Одарка Бабиченко залишиться в добрій пам'яті нашої, її духове багатство, житиме серед нас, заохочуючи до наслідування добрих вчинків, якими сповнене було її життя.

Світить сонце над горою.
В лісі чути шум листків.
Підем разом зі сестрою —
Хай кругом лунає спів.

Пташки кругом не вгавають, співають
Часом короткі, часом безконечні пісні, —
Співаймо ж з ними, бо не знати,
Які довгі для нас дні.

пл. сен. Дзвінка Борис,
Філядельфія

Ш. Б.

Минулого літа, як я заповіла своїм знайомим, що я вибираюся на Школу Булавних, вони не могли з дива вийти чому я хотіла б на 2 тижні їхати в ліс. Тепер, відбувши цей інтензивний вишкіл, я хочу описати Школу Булавних та заохотити інших старших юначок та старших пластунок, щоб брали у ній участь.

Як я приїхала до Гантеру на посілість п-ва Куликів, я була дуже здивована. Терен був плоский,

покритий зеленою травичкою. Велика біла хата та дві колиби стояли з одного боку поляни, а з другого боку була стежка, яка провадила до річки. Коло хати був ставок, а коло нього розкішний город. Я була готова ставити своє шатро але подруга мене спрямувала до вузької стежки, майже схованої поміж лісом і городом.

Разом з 4-ма іншими учасницями я лізла ввесь час тою стежкою в гору. Нарешті, зайшовши на

гору, ми побачили велику зарослу поляну. Ми подивилися на себе та здвигнули раменами. Ані одна з нас не думала, що два тижні пізніше, та заросла, незамешкана поляна буде нам дуже знайомою та, що ті незнані лиця стануть нам дуже рідними.

Їхавши на ШБ, ми всі сподівалися тяжко працювати, але інтензивна програма нас усіх здивувала. Ми були фізично та емоційно змучені і часто невиспані. Але кожна річ яка нам вдалася і за кожний раз, що нас хвалили нам ставало приємно на душі і ми тим більше старалися.

Продовж тих двох тижнів, ми довідалися багато про себе, а головню то, що ми є спроможні робити багато більше ніж ми думаємо. Ми, учасниці, в шістку поставили машт, збудували браму, кухню і стіл, поставили міст — кладку почерез річку, викопали джерело, ями і лятрини, та кожної ночі стояли на стійці. Кожного дня нам припадало бути черговою, бунчужною, писарем, інтендантом, кухарем, або хорунжою. По кілька разів на день ми ходили на гутірки та вчилися справжнього пластування. Ми плянували і брали участь у теренових грах і лисичих бігах, варили собі їсти та вчилися на різні іспити.

Кожного вечора при ватрі, ми дискутували сучасні проблеми в українському та пластовому суспільстві та дізнавалися що раз більше про себе. Ночами, ми стояли на стійці, а по шатрах при ліхтарках вивчали нові інформації.

В кожній можливій хвилині, ми співали. Будучи співучою групою а не маючи вільного часу, ми співали при копанню лятрин, ставленні машту, по дорозі до річки, та при ватрі. Ми навчилися купальські пісні, яких ми ще ніколи не чули.

Цей двотижневий табір навчив нас багато про пластування, таборування та життя в природі. Він нас навчив витривалости, співпраці, терпеливості та оптимізму — прикмети які нам придадуться в якій небудь ситуації в житті. Я буду по віки вдячна тим подругам котрі нас так тиснули працювати, бо без них, ми ніколи не досягнули б стільки за два тижні. Кінчаю віршем який ми читали на закриттю нашого вишколу і дуже раджу молодим дівчатам поїхати на ШБ. Ви з цього табору скористаєте багато більше ніж ви думаєте.

Але ж час нам проминув
Дні зливалися у дні...
Дивлюся на Вас сьогодні
Усмішки бачу сумні.

Зжилися ми дуже скоро;
Тижні скоро нам пройшли.
Хто би був колись повірив
У який ми світ увійшли.

Світ природи, світ краси,
Світ дружби і пластування.
Світ співпраці незламної
Світ науки і поучання.

Про цей світ колись не знали
ШБ нам чужа була...
Якийсь табір на якому
Мама все таборувала.

А тепер — ШБ реальність.
Зможемо розповідати
Як ми разом працювали
Хоч як хотіли перестати.

Часом плакали з втоми,
З радости сміялися,
А в кінці усі ми разом
Дуже добре запізналися.

Тяжко мені від'їжджати
І лишати Вас усіх.
Але знаю, де б не була
Гратиме мені ваш сміх.

І дивлячись на зорі
Пригадаю я собі
Коли вечером при ватрі
Лились з наших уст пісні.

Я ніколи не забуду
Цей табір і це ШБ
Запізнала вас усіх і
Запізнала я себе.

Сумно буде від'їжджати,
Сумно буде все без вас.
Але в часі мого смутку
Пригадаю я цей час.

Пригадаю всіх знайомих;
Як ми жили разом всі
І віджену я від себе
Думки всі сумні мої.

Не забудьте, мої друзі
Цих два тижні в Гантері.
І на завжди пам'ятайте
Ці моменти чарівні.

ст. пл. вірл. Лада Гапій

В 1000-РІЧЧЯ ХРИСТИЯНСТВА В УКРАЇНІ ПОБУДУВАЛИ КАПЛИЦЮ НА ПЛАСТОВІМ ТАБОРІ В АВСТРАЛІЇ

Щоб залишити тривалу пам'ятку ювілею 1000-річчя Хрищення України, пластуни в Австралії побудували на Пластовій Оселі „Сокіл” коло Мельборну дерев'яну каплицю в гуцульському стилі іменем св. Юрія.

Владика І. Прашко і отці посвячують каплицю

Станичний пл. сен. Я. Полатайко вручає пл. сен. О. Венгріновичеві, будівничому каплиці Грамоту Подяки

Новацтво і виховники на сходах нової каплиці

Плян каплиці виготовив пл. сен. О. Венгрінович разом з інж. О. Дроздовським, довголітнім приятелем Пласту. Будову закінчили до початку таборів 88/89. Каплицю посвятив Владика Іван Прашко в асисті отців о. Подригулі від православної парафії і о. З. Хоркавого від католицької парафії.

Посвячення відбулося в неділю 1-го січня 1989 р. на новацькому таборі п.н. „Слідами Володимира Великого”, при численній участі громадянства і представників організацій.

При ватрі поблагословили також пластові прапори. Святком провадив станичний Пластової Станиці в Мельборні пл. сен. Ярема Полатайко, який був комендантом таборів. Комендантом табору новацтва був пл. сен. О. Цабанюк.

Всім подобається гуцульська каплиця, що нагадує далеку Україну і її культуру, а рівночасно в Австралії буде пригадувати 1000-річчя Хрищення України, яке так величаво відзначувано.

П.Ц.

У ВАШІНГТОНІ ПЕРЕД 25-ТИ РОКАМИ

27-го червня цього року минає рівно 25 років, як у столиці ЗСА Вашингтоні відкрито пам'ятник Тарасові Шевченкові у 150 річчя з дня його народження.

Це небуденне свято в якому взяло участь біля 100 тисяч українців зі ЗСА та сусідньої Канади напевно пригадують батьки сьогодинішнього юнацтва, з яких багато було присутніх.

1385 пластунів із ЗСА і 249 з Канади у своїх одностроях, з прапорами були учасниками святочного відкриття пам'ятника а вечером того

самого дня вони були на Фестивалі Молоді в залі Коліссеум, де частина їх виступала у монтажі п.н. „Слава Кобзареві”.

Наш журнал „Юнак” із 1964 року у трьох числах подавав фотомонтажі із того свята — ми найшли ще у архівах декілька знімок і програмку Фестивалю. Може хтось із старших читачів віднайде себе на цих знімках, а може сьогоднішнє юнацтво з подивом погляне скільки нас було перед 25 роками на цьому святі, щоб засвідчити свою пошану і любов до нашого національного генія?

ЦЕНТРАЛЬНІ УКРАЇНСЬКІ МОЛОДІ ОРГАНІЗАЦІЇ В ЗДА.

ФЕСТИВАЛЬ МОЛОДІ

В 150-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ

Т. Г. ШЕВЧЕНКА

І ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА

У ВАШІНГТОНІ

27 ЧЕРВНЯ 1964

ВАШІНГТОН, Д. К.

ПРОГРАМА ФЕСТИВАЛЮ

„СЛАВА КОБЗАРЕВІ”

Автор монтажу Леонід Полтава

ЧАСТИНА I.

„На роковини Шевченка”

1. ШЕВЧЕНКІВСЬКА СУТА
Виконус оркестр Осередку СУМА — Чикаго. Диригент проф. Іван Павлик.
2. „КАВКАЗ” — поема Т. Г. Шевченка
Уривок „Не вмирас душа наша”, релігія і уставка — у вишіванні СУМ — Канада.
3. „КАНІВ” — вірш С. Гордієвського
Декламація — виконус СУСТА.
4. „НА РОКОВИНИ ШЕВЧЕНКА” —
Слова Лесі Українки, музика О. Стратичука.
Виконують об'єднані хори СУМА —
Бюфало — Рокестер — Сиракузи.
5. „ДУМИ МОІ, ДУМИ МОІ” — слова Т.
Г. Шевченка
Виконус Капеля Бандуристок
СУМА — Дітройт.

ЧАСТИНА II.

„Краса України”

6. Монтаж із творів Т. Г. Шевченка —
Виконус юнацтво Пласту.
7. БАНДУРА — композиція Г.
Давидовського
Виконус струнна оркестра ОДУМ.
8. „ВЕСНЯНКИ” — хорівід
Виконують юначки Пласту.
9. „ГОПАК” і „ЗАПОРОЖЕЦЬ”
Виконують танцюристи Ліги Української Молоді Північної Америки.

ЧАСТИНА III.

„Доля України”

10. „ТАКА П ДОЛЯ” — слова Т. Г. Шевченка — музика М. Федорова.
Виконус мішаний хор Осередка СУМА — Чикаго.
11. „КАТЕРИНА” Т. Г. Шевченка
Видімок: „Не називаю її расою” —
декламація — виконус СУСТА.
12. „ПЕРЕВЕНДІЯ” Т. Г. Шевченка
Видімок — виконус СУСТА.
13. „ТАНОК” — вільника
Виконус — СУМА.

ЧАСТИНА IV.

„Встане Україна”

14. „ОРИСЯ Ж ТИ МОЯ НИВО” — слова
Т. Г. Шевченка — музика М. Лисенка
Виконус — хор ОДУМ.
15. „СУБОТІВ” Т. Г. Шевченка
Виконують: а) „Стоїть в селі Суботів” — СУМА, б) „Могили вже розривають” — СУМА, в) „Оттає то зіношю” — СУМА, г) „Встане Україна” — СУМА, ПЛАСТ, СУСТА.

ЧАСТИНА V.

„Заповіт”

16. „ПРИВІТ КОБЗАРЕВІ”
Виконус Капеля Бандуристок
СУМА — Дітройт.
17. „ЗАПОВІТ” Т. Г. Шевченка — музика
К. Стеценка.

Год. 8-ма вечір:
ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ УКРАЇНСЬКОЇ
МОЛОДІ
в цій же залі.

Програмка „Фестивалю Молоді”

Хвилина віслонення пам'ятника Т. Шевченкові

Сотки тисяч людей на площі біля пам'ятника Т. Шевченкові

Ідуть прапороносці

Юнаки маршують з бубнами на вулицях Вашингтону

Рівними рядами маршують юначки

ДОБРЕ ДІЛО ГУРТКА ЮНАКІВ З ЧИКАГО

До Крайової Пластової Старшини в ЗСА прийшов лист від гуртка юнаків „Лиси” із 7-го Куреня УПЮ-ів ім. Івана Чмоли в Чикаго такого змісту: „Дорогий Друже!

З уваги на труднощі з виданням юнацького журналу „Юнак” пересилаємо скромну пожертву із гурткової каси у сумі 75 дол. на Пресфонд „Юнака”

З дружнім СКОБ!

Гурток „Лиси”: пл. розв. Маркіян Кузич
пл. розв. Юрко Юринець
пл. розв. Ростислав Смик
пл. розв. Адріян Гриневич
пл. розв. Юрій Мицик
пл. розв. Мирон Гірняк
і впорядник пл. сен. Ростислав Декайло

Редакція „Юнака” щиро дякує за цей дар і надіється, що слідами „Лисів” підуть також інші юнацькі гуртки, які мають у гуртковій касі зайві гроші.

Гурток „Лиси” із 7-го Куреня ім. І. Чмоли у Чикаго зі своїм впорядником пл. сен. Р. Декайлом

POHKA

Буенос Айрес,
25 березня, 1989 року

Дорогі друзі!

З великою радістю та пластовою щирістю, звертаємося до Вас, щоб розказати Вам про наш юнацький табір та в той спосіб відновити нашу „пластову зустріч”, яка останніми роками була дещо перервалася.

Цього року табори юнацтва проходили під гаслом „Плекаймо рідну мову”. Відбулися вони в часі від 9-го до 28-го січня, у місцевості „Вілля Вентана”, віддалиній около 500 км. від Буенос Айресу, де знаходиться наша домівка.

Вирушили ми в дорогу ввечорі, поїздом з центральної станції „Конституціон”, а заїхали до місцевості, де мав бути табір щойно на другий день, перед сходом сонця.

Прибувши на місце табору, положене між найстаршими на цьому континенті горами „Сієрра

Околиця табору. Стоять зліва: ст. пл. Адріана Хам (к-тка), пл. розв. Ольга Говдяк, ст. пл. Валерія Гарваглія (бунчужна), пл. розв. Ксеня Балук, пл. уч. Андрій Агрес, пл. уч. Христа Хам, пл. уч. Павло Рафнос, пл. прих. Геня Ліпинська, пл. розв. Іван Знак, пл. уч. Адріана Коваль, ст. пл. Петро Похилияк (бунчужний), пл. прих.

Лара Шафовал, ст. пл. Юрій Назарик, пл. розв. Адріян Липинський, ст. пл. Роман Назарик (інструктор), сидять: пл. уч. Андрій Липинський, пл. уч. Данило Знак, пл. уч. Роман Заоборний та пл. уч. Ернан Демчук.

Прогулянка на гору Вентана: зі задю зліва на право: ст. пл. Петро Похилик (бунчужний), пл. уч. Ернан Демчук, пл. розв. Адрія Липинський, пл. уч. Павло Ранфос, пл. уч. Андрій Липинський, пл. розв. Іван П. Знак, пл. уч. Андрій Агрес, ст. пл. Валерія Гараваглія

(бунчужна). Спереду: пл. уч. Роман Заборний, ст. пл. Юрій Назарик, (заст. коменданта), пл. прих. Лара Шафовал, пл. прих. Геня Липинська, пл. учас. Данило Знак, пл. розв. Ксеня Балук та пл. учасник Христя Хам.

де ля Вентана'', усі ми були захоплені чудовою природою та прекрасною панорамою. Але нас скоро повідомлено про труднощі, з якими буде зустрічатись наше таборування: панувала страшна посуха через брак дощу, це викликало небезпеку пожежі лісів; була також небезпека з боку отруйних гадюк та інших звірів. Треба було практикувати добре пластову засаду „обережності'', щоб оминати прикрих випадків.

Та мимо всього пластове життя пішло так, як було заплановано:

таборування, переведення іспитів вмілостей, практикування, крім куховарства й піонерки також мандрівництва, альпіністики, пізнання природи, орієнтації вдень за сонцем і вночі по зорях і т. п.

Було усіх нас 20 таборовиків, розділених у двох підтаборах: пластунок — 8 і пластунів — 12.

До булав підтабору пластунів входили: комендант — ст. пл. Петро Корольок, заст. коменданта — ст. пл. Юрій Назарик, інтендант — ст. пл. Андрій Василик, бунчужний — ст. пл. Петро Похилик.

У підтаборі пластунок: командантка ст. пл. Адріяна Хам, а бунчужна Валерія Гараваглія.

Як і кожного року, коли прийшов час від'їзду таборовики з жалем прощалися з місцем таборування, де провели вони щасливих три тижні, в середовищі „матері-природи''.

СКОБ!

ст. пл. Андрій Василик
ст. пл. Юрій Назарик

ПРОЄКТ „БЛОДВЕЙН”

Андрій на веслі ріже м'ясо а Роман його смажить на сніданок ще у „цивілізації” біля озера

„Проект Блодвейн” народився в часі Свята Шевченка в 1987 році. Ст. пл. Теодорові Кушаківі і пл. сен. Петрові Мигалюкові прийшла думка зібрати найбільше загартованих і охочих членів із 7-го Куреня УПЮ-ів у Вінніпегу і поїхати з ними на справді тяжку прогульку. Вона мала б бути не звичайною прогулькою, на якій юнацтво сидить увесь час в таборі в тенісівках або грає цілими днями у футбол. Ця прогулька мала бути кінцевим іспитом для юнаків, які могли б показати, що вони навчилися і засвоїли собі в часі свого юнакування.

Почався довгий період підготовки охотників. В часі сходин, які відбувалися додатково до гурткових

Мирон і ст. пл. Теодор Кушак перепроводжують канойку через кам'яні пороги

чи курінних зайнять, ми обговорювали фінансові справи, мен'ю, виряд і все що було потрібне до 14-денної прогульки на порогах ріки Блодвейн. Кандидатів вибрано лише шість а це пл. розв. Андрія Іванчука, Михася Петрика, Василя Балюту, Мирона Самсіна і пл. уч. Романа Петрика та розуміється нашого зв'язкового ст. пл. Теодора Кушака. Подорож заплановано на літо 1988 р. але щоб краще підготувитись рішено відбути весною три-денну прогульку по ріці Манігатоган. Ось тут хочу подати хроніку цієї прогульки.

Нефортунно Михасеві та Василеві не було можливе через обов'язки поїхати з нами. Лишилось нас чотирьох. Все ж таки ми поїхали в дощеву погоду, вечером 20-го травня. Заїхавши до містечка Манігатоган біля 8:30 вечора ми набрали палива і поїхали далше бо мали зробити 250 км., щоб

Роман перед сніданком складає шатро

осягнути місце на нічліг. Перших 240 км. ми проїхали за дві години, а останніх 10 їхали годину, бо там дорога була вузька, темна і камініста. Ми заїхали до озера Квезнел, де мали залишити канойки і виряд, тоді щераз вернутися до містечка і там залишити одне авто, щоб мати його на закінчення плавби канойками. Заки ми закінчили це їждження там і назад була вже 3:30 ранку. Три рази мусіли ми зробити нещасну дорогу 10 км. зі шкідливістю 5 км. на годину і 40 км. також три рази. Чи ви зрозуміли?

На другий день, коли ми встали о год. 9:00 на небі не було ані хмаринки. Несподівано ми спеклися першого дня на сонці, а до того зустрілися вперше із „чорними мушками”, котрі нас „заїдали” цілими днями та залишали великі кроваві рани. Зліквідувавши табір ми почали плисти, але вже після 15 хвилин прийшлося нести канойки і весь виряд.

Андрій і Роман вдягають наплечники і готові на портаж

Спершу це нам не йшло легко, але скоро навчилися, як це краще робити. Одне стало нам ясне, що через ці два дні ми будемо виставлені на сонце, на кусання мушок і наші м'язи будуть боліти із веслування та мандрівки з наплечниками по скалах.

Спершу все йшло добре і ми справно веслували хоча мусіли перейти кілька порогів — то значить перетягати канойки через вистаючі камені і воду. Часом вода між каменями була плитка, але часом нагло була глибока і ми западалися по пояс. Вода була холодна але з часом ми привикли сидіти мокрі у канойці. До обіду Миронові трапилася пригода, коли він перетягаючи канойку втратив рівновагу, впав у глибоку воду, що його притиснула до каменя і ми мусіли його рятувати, спускаючи до нього канойку на шнурі. При тому канойка перевернулася і прийшлося сушити річчю. На щастя ми найважливіші речі запакували у пластикові торби. Наш відпочинок на обід ми назвали раєм але нажаль, не було на нього багато часу. Скоро прийшов вечір і треба було шукати за місцем на нічліг. Але заки прийшло до того ми опинилися біля водопаду, перед яким канойка з Мироном і Теодором в останній хвилині затрималася, на великому камені. Так вони оцілили перед неfortunним випадком.

Коли ми вкінці о год. 8:00 станули втомлені і з болючими м'язами на нічліг, Андрій мав для нас несподіванку. Він повідомив нас, що забув ключі до свого вантажника в Теодора авті, що значило що для нас залишився одинокий вихід вертатися проти течії, звідкіля ми приїхали. Але ми були надто втомлені, щоб думати, що нас чекає.

Другого дня ми встали о год. 7-й ранку і перше почали розглядати наші рани. Вбрати сорочинку або блюзу і нести важкі наплечники (ми мусіли носити паливо і кухню, бо в лісі не можна було палити вогню) в яких мали багато виряду, щоб був непотрібний а який ми взяли сподіваючись холодної і дощової погоди, — було дуже неприємно.

Цілий день ми плили проти течії, часом великої і не один раз мусіли перетягати канойки чи їх нести портажем.

Аж о 7:30 вечора ми доплили до Квезнел, звідкіля вирушили у цю мандрівку. Якось прив'язали обі канойки до авта, щоб не вертатися вдруге і поволи заїхали до вантажника Андрія. Тоді прив'язали одну канойку до вантажника, купили в останній хвилині бензину, бо власник вже замикав крамницю і поїхали. Щойно по півночі заїхали до Вінніпегу, і в хаті сейчас поснули. І так скінчилася наша прогулька.

пл. розв. Мирон Самсін
гурток „Соколи”
7-ий Курінь УПЮ, Вінніпег

Друг Теодор, Андрій, Мирон і Роман стоять на місці де Мирон кинувся на камінь, щоб затримати канойку перед водоспадом.

Вечір „Юнака” в Нью Йорку

Шороку пл. курінь „Верховинки” влаштовує у Нью Йорку Вечір для юнацтва і батьків присвячений пл. журналові „Юнак”. Цьогорічний Вечір відбувся в п'ятницю 31-ого березня. Відкрила його курінна пл. сен. О. Юзенів інформуючи, що ціль вечора є звернути увагу юнацтва на цей журнал і на цікаві дописи поміщені у ньому. Закликала юнаків і юначок уважно слухати, бо при кінці їх будуть питати, про те що читалось. У дальшому вечором проводила вже вдруге пл. розв. Наталка Олинець.

Розпочинаємо наш Вечір не читанням, а співом, бо в „Юнаку” часто друкується пісні з нотами — нові і старі. Старші юначки 2-го куреня заспівають. (На сцені, за Наталкою стоять юначки і завзято читають „Юнака”). Дівчата, перестаньте читати — заспівайте! (Юначки опускають журнали і співають „Зашуміли верби при потоці” та „Писаний Камінь”).

Юначки співають. Перша зліва ведуча програмою пл. розв. Наталка Олинець

Наталка:

Нав'язуючи до співу послухайте цікавий допис про Бенні Гудмен — короля джезу, що його прочитає юнак Стефко Біланюк. (Стефко читає).

Наталка:

Чи хтось з присутніх друкувався в „Юнаку”? „Юнак” дуже радо містить дописи юнацтва і це не мусять бути обов'язково дописи про імпрези. Чи хтось з вас пише вірші? Про стійку?... Про місяць?... Про любов?... (ніхто не признається). Навіть визначна наша поетка Марта Тарнавська, „Чортополоха”, колись давно прислала свої вірші до „Юнака”.

Послухайте її вірш, написаний 22 роки тому. Ксеня Савицька прочитала вірш М. Тарнавської „На справжньому снігу створеному людиною”.

Наталка:

Є в „Юнаку” і про проблеми, що їх мають молоді юнаки та юначки. Про те, як пластунка самітниця приїхала перший раз на пл. табір, і як її трактували юначки з більших станиць прочитає юнак Тарас Ференцевич.

Тарас прочитав оповідання Л. Ю. „От і дружба!”

Наталка:

Є в Пласті такий курінь „Сіроманці”, а в ньому був такий пластун Філько Старух. Філько написав дуже багато веселих віршів і їх часто поміщувано в „Юнаку”. Його вірш „Пригоди з фрактом” прочитає юнак Ярема Бачинський. Ярема читає вірш.

Наталка:

Найбільше дописів в „Юнаку” є про пластові табори і зустрічі. Про пластовий табір на Новому Соколі прочитають нам „Блискавки”. Чотири юначки з гуртка „Блискавки” читали на зміну допис про таборі пригоди „А де ж наші стіл та крісла?”.

пл. уч. Лариса Сидорак читає вірш

Наталка:

Канадйські пластуни часто пишуть в „Юнаку” про цікаві події з канадського життя. Про перший поїзд через усю Канаду прочитає юнак Коля Савицький.

Юнак Коля читає допис.

Наталка:

Трим Булька написав прекрасну поезію про ЮМПЗ-82. Її прочитає для вашої втіхи юнак Іян Рейні.

Юнак Іян прочитав твір „ЮМПЗ-82”.

Наталка:

Хоч пластуни веселі й бадьорі, то пластові поети все задумані. Мріють і сумують. Ось вірш з давнього числа „Юнака” ст. пл. Дзвінки з Філядельфії.

Юначка Ляриса Сидорак прочитала вірш „Думки на самоті”.

пл. розв. Іван Біланюк читає про „Шевченко Експресс вей”

Наталка:

Чи знаєте ви про „Тарас Шевченко Експрессвей”? Ні? Ну то послухайте.

Юнак Іван Біланюк прочитав з „Юнака” допис про „Т. Шевченко Експресвей”

Наталка:

В „Юнаку” колись були дуже популярними „Поради подруги Дади”. Це було дуже давно, але тепер варто б цю рубрику знову відновити, щоб і теперішнє юнацтво мало свою „Дір Ебі”.

Юначки Я. Ференцевич, Г. Кузишин і Л. Гной, та юнак Тарас Ференцевич читали листи з проблемами, які колись прислали до „Юнака” юнаки і юначки та читали мудрі відповіді на них „Подруги Дади”. Проблеми ці існують і далі, тому було незвичайно цікаво.

Усі учасники Вечора „Юнака” в Нью Йорку

Наталка:

А на закінчення юначки заспівають ще дві пісні. Юначки співають „Гей, життя ти наше” та „Чи знаєш ти найкращу в світі пісню”.

Курінна „Верховинок” налякала, що зараз будуть питати про те, що було, але зараз же заспокоїла присутніх, що цього робити не буде, бо всі дуже уважно слухали. Спитала тільки одне питання: хто це так цікаво редагує „Юнака”. Старші юначки знали — це подруга Олька Кузьмович. Вона завжди буває на вечорах „Юнака”, але цим разом захворіла, тому присутні оплесками висловили їй признання за „Юнака” та побажали виздоровлення.

„Верховинки” приготували для присутніх буфет. Забави тим разом не було, бо був піст.

Л.Ю.

ХРОНІКА

Дорогі Друзі і Подруги!

Хочу поділитися з Вами гарною новинкою... В суботу 21 січня 1989 року Гурток „Райдуга” у Станиці Торонто, у присутності своїх батьків та новацьких гнізд, відбув перевірку II-ої проби.

Був це радісний день для юначок тому, що юначки перемогли різні труднощі та вклали всі свої зусилля, щоб якнайкраще виконати вимоги II-ої проби.

Крім того, дві юначки отримали в січні пластові відзначення. Це були: пл. учасниця Леся Логвиненко — III-тє юнацьке відзначення та пл. уч. Уляна Климкович — IV юнацьке відзначення.

Вітаємо всі ми їх з їхнім успіхом у виконанні пластових завдань.

Скоб!

ст. пл. Дарія Градюк Гобрей
зв'язкова VI Куреня УПЮ-ок
ім. Уляни Кравченко, Едмонтон

Гурток УПЮ-ок „Райдуга” складає II-гу пробу: Таня Галюк, Леся Логвиненко, Марта Дмитрук, Лариса Дмитрук, Уляна Климкович, Оксана Базюк.

Юначки, які дістали відзначення: пл. уч. Уляна Климкович і пл. уч. Леся Логвиненко.

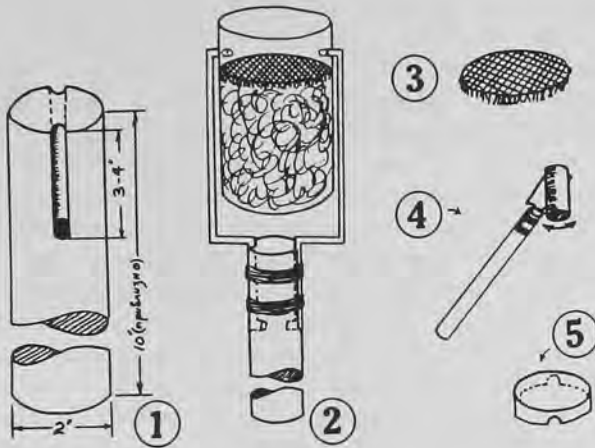
I-ий Курінь УПЮ-ок ім. Уляни Кравченко в Едмонтоні.

З ПРАКТИЧНОГО ПЛАСТУВАННЯ

ЗРОБИ СМОЛОСКИП

Ти, либонь, пригадаєш церемоніяли при ватрі, під час яких уживано смолоскипів. Вони дуже гарні й ефектовні, отже й Ти хотів би, мабуть, використати смолоскипи при своїх місцевих церемоніялах. А це дуже легко досягнути.

Щоб зробити один смолоскип, постарай одну металеву бляшанку, найкраще з плинних консервів (компоти, соки тощо), стандартних розмірів приблизно 3 інчі діаметром та 4 інчі заввишки, держак — дерев'яний, не грубший, як 2 інчі в діаметрі та приблизно 10 інчів завдовжки, кусник грубого, твердого не мідяного) дроту на яких 20 інчів завдовжки, трошки менше, як 1/8 інча завгубшки — кілька стіп тонкого плетеного м'якого дроту та дротяну сітку.

Дерев'яний держак треба гарно вигладити та з двох протилежних сторін горішнього кінця ножиком вирізати рівчак такої глибини, щоб у нього ввійшов грубший дріт. (Рис. 1). При кінці рівчака зробити дірку цвяхом, але обережно, щоб не розколовся держак, або ще краще, випалити, щоб туди ввійшов кінець грубого дроту.

Розітні грубий дріт на половину, вклади кожную половину в рівчак, згинаючи кінець дроту так, щоб він ввійшов у дірку. Тепер перев'яжи держак у двох місцях тонким дротом або й міцним шнурком (але не паперовим!), як на рис. 2. Зв'яжи все так, як показано на стор. 309 „Життя в Пласті“ для закінчення ливни.

У металевій бляшанці пробий дві дірки не далі, як 1/2 інча від кінця (відкритого). Підклади кусень дерева, як будеш пробивати, щоб не погнути бляшанку. Дірки зроби такі, щоб грубший дріт тісно входив у них, і не більші.

Напакуй до бляшанки всяких старих ганчірок, вати, але вільно, не стискай. Із шматка старої

металевої сітки виріж круглий кусник, щоб він тісно входив у бляшанку, позагинай кінці дроту сітки так, щоб вони якраз входили в бляшанку. (Рис. 3). Втисни цю решітку на верх бляшанки.

Два грубі дроти, що йдуть від держака, вигни так, щоб вони були трохи далі від бляшанки (Рис. 2), та щоб вона могла між ними вільно пройти. Тоді зігни вгорі обидва кінці так, щоб вони ввійшли в дві дірки, пробиті в бляшанці. Якщо дріт задовгий, відітни те, що зайве.

Тепер притисни решітку з дроту, щоб вона пішла нижче від дірок і вклади два кінці грубого дроту в бляшанку. Бляшанка повинна бути весь час вертикально, без огляду на те, яке положення має держак, щоб рідина з неї не виливалася. Вона повинна вільно гойдатися, завішена на двох дротах (Рис. 4).

Твій смолоскип готовий. Якщо дроти задалеко віддалені від бляшанки, вийми їх та нагни трохи ближче до себе. Уклади бляшанку в дроти знову, але уважай, щоб сітка була під дротами.

Якщо маєш змогу зібрати живицю із чатинних дерев, конечно зроби це. Живиця горить найкраще, а при цьому дає гарний живичний запах. Розтопи живицю над вогнем та залий нею ганчірки в твоєму смолоскипі.

Якщо не можеш дістати живиці, налий у смолоскип оливи (від авта), а на самий вершок трішки бензини, але це вже зроби перед самим запалюванням. Пам'ятай, що рідина має просочити вільні ганчірки в смолоскопі, і в ніякому разі не повинно її там бути більше, ніж стільки, щоб нею добре насякли ганчірки.

Не забудь для своїх смолоскипів зробити теж і гасильник — із трохи більшої бляшанки зріж дно, виріж два отвори, в які ввійдуть два грубі дроти смолоскипу — і як треба загасити смолоскип, просто накрій його такою накривкою. (Рис. 5)

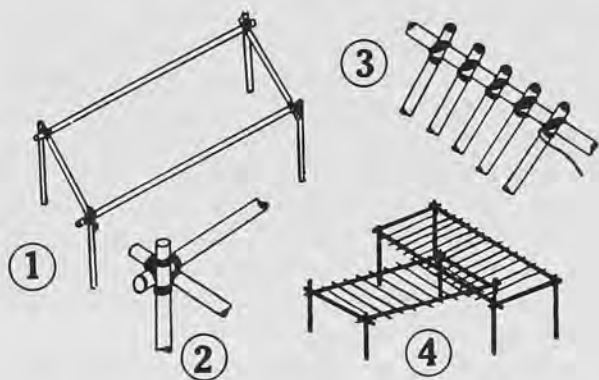
ЗРОБИ ВИГІДНЕ ПОЛЬОВЕ ЛІЖКО

Не маєш готового польового ліжка до таборування? Не журися! Якщо маєш охоту та готовий присвятити трохи часу, можеш зробити дуже легко і дешевим коштом таке вигідне ліжко, що твої друзі будуть тобі заздрити. Щоб зробити таке ліжко, справді, треба дуже мало. Мусиш мати:

1. Моток шнурка, яких 300 стіп, на 1/16 інча завгубшки, шнурок міцний;
2. Сокиру;
3. Охоту і терпеливість.

Почни від того: підшукай 4 палки, розміром 2 інчі глибини, завдовжки щонайменше на 30 інчів. Затеши їх з одної сторони та вбий в землю, щоб вони

міцно сиділи, не хиталися (Рис. 1) Віддаль між палями з коротшої сторони повинна бути щонайменше 2 стопи, з довшої сторони, залежно від твого росту, приблизно на 6 стіп. Виріж дві довгі палки із сирового дерева (не мертвого), теж приблизно на 6 стіп, залежно від твого росту, але так, щоб у найтоншому місці вони не мали меншої grubини, як 2 інчі. Уживаючи поперечні в'язання, поприв'язує їх (Рис. 2) так, щоб вони міцно трималися.

Тепер підшукай багато поперечок, щоб були вони на найменше 2 стопи завдовжки, а grubини на який 1 інч. Поскладай їх упоперек двох довгих палів на твоєму ліжку, на віддалі яких 2 до 3 інчі один від одного, та не розтинаючи шнурка, обмотай ним усі палі за порядком, наперед з одної, потім з другої (Рис. 3) сторони так, щоб вони не зсувалися. Таким чином будеш мати основу матрацу.

На такий кістяк ліжка поскладай багато всякого м'якого матеріалу. Починай від чатиння, та накрив ним цей кістяк. Потім можеш класти всяке сухе листя, навіть старі газети, якщо такі маєш. Це все поскладай так, щоб воно не випадало крізь отвори між поперечними паликами. Не жалій цього м'якого матеріалу — чим більше будеш його мати, тим м'якше твоє ліжко буде.

Як уже наскладаєш його до grubини яких 2 до 3 інчів, гарно вигляд усякі вищі або нижчі місця — і постели свій коц чи спальний мішок. Під голову можеш наскладати більше м'якого матеріалу, тоді не потребуватимеш подушки.

Спробуй своє ліжко тепер. Воно вгинається, немов на пружинах, є м'яке, як матрац, і дуже вигідне до снання.

Якщо твоє шатро мале, ти можеш зробити ще одне ліжко для твого друга, що мешкатиме з тобою в тому самому шатрі. Для того треба тільки робити його ліжко ще вище, як твоє, і так, щоб одне заходило над друге (Рис. 4). Крім висоти палів, які підтримують ліжко, які у твого друга будуть вищі, все інше робиш так само, як і в своєму ліжку.

Можеш додати ще третє ліжко, якщо справді мало місця в шатрі, а треба примістити ще одного. Просто, рівнобіжно до твого ліжка спорудь, ще одне ліжко, щоб обидва ті нижчі ліжка заходили під вище з одного боку. Не забудь залишити трохи місця між тими двома ліжками для проходу, а то не буде місця пройти і треба було б ходити по ліжках.

А проте, не пробуй гарцювати по такому ліжку. Як дуже сильно скочиш або сядеш, воно може зламатися. Згодом і сирі довгі палки висохнуть і твоє ліжко не буде вже таке еластичне, як було на початку.

ДЕЩО ПРО ВАТРИ

Іде літо, а з ним час прогулянок, таборів, ватер... Напевно доведеться тобі будувати неодну ватру. Щоб оце будівництво зробити тобі легким і приємним, запам'ятай, що кожна добра ватра має бути легка до запалення, має ясно горіти і має горіти довго, — щоб можна було перевести при ній заплановану програму.

Про три головні роди ватри та як їх будувати, знайдеш на стор. 424 — 425 „Життя в Пласті". Не забувай про небезпеку пожежі і тому вжив усіх заходів, щоб і добір місця і сама будова ватри були безпечними. А ось кілька практичних вказівок: найперше роздобудь матеріал для ватри. Він є трьох родів: на підпалку — сухі листки, чатиння, дрібненькі гіллячки, що відразу спалахнуть від сірника; — хмиз — тріски, малі гілки, що запалюються від матеріалу на підпалку, і властиве паливо — grubші гілляки й колоди дерева. Вони всі мусять бути сухі. З того матеріалу легко збудувати кожен ватру, і до її підпалки не треба вживати ніяких штучних засобів, як от бензина, папір чи запальні порошки. Справжня бо пластова ватра не має ніякого штучного матеріалу до підпалення, а підпалюють її звичайно сірником, а ще краще смолоскипом, якщо при цьому є відповідний церемоніал.

Для кількох осіб на прогулянці найкраща ватра це т. зв. „зірка". Для цього 5 або 6 колод сухого і не гнилого дерева укладається у формі зірки (дивись рис. ч. 1). Там, де колоди або кругляки сходяться разом, будується стіжок, малий, із т. зв. гніздом для

підпалення. В міру того, як кругляки згорають, їх треба присувати ближче, а згодом можна їх заступити новими кругляками.

Справді репрезентативна ватра не завжди мусить бути велика. От візьми „криничку”. Досвідчений таборовик знає, що її поверхня при підставі не мусить бути більша, як 4 на 4 стопи, якщо використовується відповідне дерево. Ціла тайна в тому, що колоди чи кругляки треба укладати тісно одну при одній, щоб було якнайменше вільного місця (гл. рис. 2). І так, на підставу беремо кругляки 6 до 8 інчів завгрубшки, яких 3 до 4 стопи завдовжки. Їх треба попиляти, щоб вони були однакової довжини для естетичного вигляду ватри, а крайні колоди, щоб не розсувалися на боки, забезпечуємо коликами, вбитими в землю, як на рис. 3. І так ставимо одну верству кругляків на другу, кожна наступна навхрест і коротша від попередньої. На кілька верстов під верхом будуємо „гніздо” для підпалки ватри. Таку ватру обов’язково підпалювати згори, бо тоді вона горить згори вниз і горить довго — більше як годину, без потреби докладати нове паливо. Звичайно, завжди краще мати в резерві і додаткове паливо, як

от дрібні гіллячки для більшого світла, коли його потрібно, як також і грубі поліна для довшого горіння.

Не зроби випадково прогріху проти пластового „стилю” і не пробуй замаїти готову ватру свіжими гіллячками із зеленим листям. Увечері цього й так не буде видно, тільки буде багато диму, мало світла — і нічого більше.

Якщо хочеш мати особливі ефекти, спробуй збудувати ватру на підвищенні. Для цього збудуй міцний поміст довільної височини (як потрібно для ефекту), покрий його шаром землі завгрубшки на 3 — 4 цалі, а на ньому вже будуй ватру, як звичайно.

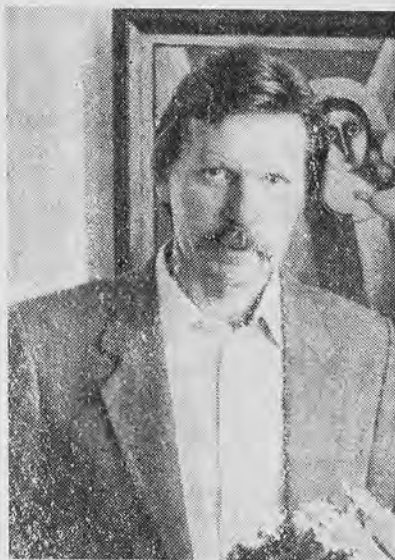
І ще: не забувай про ватру на воді. Тут поміст будуємо у вигляді порону, але так, щоб він витримав цілу ватру і не потонув з нею; укриваємо поміст шаром землі і на ньому будуємо ватру. Тільки не забудь прив’язати порон шнуром до берега, щоб він разом з ватрою не поплив за водою.

А якщо ти пробував будувати якусь цікаву й оригінальну ватру, то не забудь написати про те до „Юнака”.

Ю. Крижанівський, ЛЧ

ВИСТАВКА КАРТИН ФЕОДОСІЯ ГУМЕНЮКА ПРИСВЯЧЕНА ЮВІЛЕЄВІ 1000-ЛІТТЯ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ

Відбулася вона в липні минулого року під патронатом Українського Фонду Культури в приміщенні Музею Українського Декоративного Мистецтва, що міститься при Києво-Печерському Манастирі. З відчинених вікон Музею чути було стародавні мелодії, що так гармонізували з картинами на стінах цієї вистави. Поруч з тим, бандуристи граючи, співали про героїчне минуле нашого народу, про любов, радість і красу природи. Таку нотатку читаємо у „Вістях з України” ч. 36, 1988, що її подала Наталія Марущенко. Подані також інформації про мистця.

Народився він у Вінницькому районі, студіював у Дніпропетровській Мистецькій Школі, а потім в Ленінградському Каледжі Прикладного Мистецтва, Граверства і Скульптури.

Феодосій почав свою мистецьку кар'єру тоді, коли панував в Україні застій, що унеможлиблював здобути не тільки визнання, але зупиняв усякий розвиток нових ідей, помислів. У нашому часі він залишив Україну й замешкав у Ленінграді, де можна було свобідніше творити, маючи контакти з співтоваришами мистцями із Заходу.

Україна, проте, видна у його картинах. Ясні кольори, витончена техніка його грав'юру у глядачів залишають незабутні враження.

Виставку в Києві попередила у Львові. Були його картини також і на виставці загальнореспубліканській та цілого СРСР, а також на інтернаціональних у Чехо-Словаччині та в Канаді. Остання виставка в Канаді була 29 січня під час Меморіальних Доповідей про Демократизацію у УРСР отриманих з виставками картин, фільмів і

концерту, що були в пам'ять Родини Прощь — жертводавців на катедру української історії в Йорк Університеті.

Теми його картин — головним чином фолклор та історія України. Рідна земля дає йому полет і одуховлення, веде його на вершини. Відчувається, що Україна є для мистця найдорожчою, що він має. Ф. Гуменюк виявляє у своїх картинах таке глибоке пов'язання з Україною, що це дає підставу назвати його творчість „Вірність Україні”.

Фото: (Зліва) Феодосій Гуменюк; картина, присвячена Марусі Чурай, — легендарній співачці і поетці, якої пісні зберігаються святково у людській пам'яті. А Ліна Костенко написала чудову поему „Маруся Чурай” — історичний роман у віршах, 1979 р.

Феодосій Гуменюк, Свята Родина (1976)

Хто з Вас подорожує

- літаком • кораблем • поїздом • автобусом
- у Канаді чи поза Канадою
повинен купити подорожний квиток та одержати
безплатно потрібні інформації і поради
в українському подорожному бюроі

МАРКІЯНА КОГУТА

і

ІГОРЯ КУРИЛІВА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto M6H 1N2, Ont.
Telephone: 535-2135 & 535-2136

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ

та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ

власниками якої є
Ірина і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto, Ontario
Tel.: EM 8-4235

Читайте і Передплачуйте

Пластові Журнали

„Готуйсь” і „Юнак”

ПЛАСТУНИ і ПЛАСТУНКИ

Складайте Ваші ошадності
у найбільшій і найстарішій кредитівці
у Торонті

Українська Кредитова Співка

Централя 295 College St. Toronto, Ont. M5T 1S2
Tel.: 922-1402 & 922-2797

Відділ 3635 Cawthra Road
(біля Української Католицької Церкви)
Tel.: 272-0468

Відділ 2397 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Tel.: 762-6961

Відділ 225 The East Mall, Unite 16,
Etobicoke, Ontario
Tel.: 233-1254

Відділ 247 Adelaide St. S.
London, Ontario
Tel.: 649-1671

Корисні умови для вкладів і позичок. Наше завдання
помагати членам в економічних справах порадами і
фінансово.

Наша справа — служити членам!

FOR COURTEOUS FRIENDLY SERVICE

COMMUNITY TRUST

2271 BLOOR STREET WEST
TORONTO, ONTARIO, M6S 1P1

Ціна \$2.00

ОПЕНЬ

СОКІЛ

БДЖОЛА

БАРВІНОК

**УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА
КООПЕРАТИВА**

"САМОПОМІЧ"

**І ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ
"САМОПОМІЧ"**

— ВІДДІЛ у ПАССЕЙКУ —

*запрошують Українське Громадянство
вступати в члени.*

Години урядування:

Понеділок	6:00 — 9:00 вечір
Вівторок	6:00 — 9:00 вечір
Середа	9:00 — 1:00 ппол.
Четвер	6:00 — 9:00 вечір
П'ятниця	6:00 — 9:00 вечір
Субота	9:00 — 1:00 ппол.

Щадіть, позичайте та полагоджуйте всі свої
фінансові потреби в своїй рідній Українській
Фінансовій Установі.

Кредитова Кооперативна платить вищі відсотки
від звичайних ощадностей якого-небудь банку
чи шадниці.

А також даємо на дуже догідних умовах
всякого роду позички.

ЗАЙДІТЬ ДО НАС ЧИ ПОТЕЛЕФОНУЙТЕ:

229 Hope Ave. Passaic, N. J. 07055. Tel. 201-473-5965

"... виховання — це надавання дум-
нам і почуванням якогось напрямку", —
наше Олександр Тисовський-Дрот. Пла-
стова преса саме й сприяє виконанню
цього завдання.

Читайте ж і СВОЄЧАСНО передпла-
чуйте свої журнали!

ГОТУЙСЬ — журнал новачок і нова-
нів та дітей до 12 року життя;

ЮНАК — для пластового юнацтва й
загалу української молоді;

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ — журнал до-
рослого членства Пласту, Пластприяту і
загалу батьків, які цінаються вихован-
ням і громадськими справами.

- * Купівля і продаж нерухомостей
- * Оцінка (валюація) нерухомостей
- * Аранжування, купівля і продаж моргеджів
- * Загальна асекурація

CHOLKAN CORPORATION

REALTOR — INSURANCE AGENT

527 Bloor St. W., Toronto, Ont. M5S 1Y5 — Tel.: 532-4404
2336 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6S 1P3 — Tel.: 763-5555
5302 Dundas St. W., Islington, M9B 1B2 — Tel.: 236-2666

INSURANCE

5302 Dundas St., W., Islington, M9B 1B2 — Tel.: 239-7733

Пластун є ощадний...
(4-та точка пластового Закону)
... добре також коли щадить в українській установі
нагоду до того дає: Кредитівка "Самопоміч"
558 Summit Ave., Jersey City, N. J. 07303